

ZWIĄZEK ZAWODOWY SZCZEGÓLNEGO
NADZORU PODATKOWEGO i AKCYZY
ZARZĄD KRAJOWY

adres do korespondencji:
ul. Krańcowa 28, 61-037 Poznań
tel. kom. 515 251 115

Poznań, dnia 27 kwietnia 2010 r.

Pan Poseł
PAWEŁ ARNDT
Sejmowa Komisja Finansów
Publicznych

Sejm RP

Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący!

W związku z planowanym posiedzeniem Komisji w dniu 29 kwietnia 2010r., na którym omówione zostanie funkcjonowanie izb celnych w kontekście proponowanych zmian organizacyjnych, realizacja Uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego Modernizacja Służby Celnej w latach 2009 - 2011 oraz wdrażanie Ustawy o Służbie Celnej z 27 sierpnia 2009 roku, uprzejmie informujemy, co następuje.

Nowa ustawa o służbie celnej reguluje zadania i organizację Służby Celnej, w tym kontrole przestrzegania przepisów, między innymi prawa podatkowego w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, a także urzędowania i prowadzenia gier i zakładów wzajemnych, czyli zadania wcześniej realizowane przez, zlikwidowany ustawą szczególny nadzór podatkowy. Czynności powyższe, według tej ustawy mogą wykonywać wyłącznie funkcjonariusze celni. Wobec tego pracownicy cywilni (w ramach byłego „szczególnego nadzoru podatkowego”) chcący dalej te zadania realizować będą „zmuszeni” do zmiany swojego statusu, tj. zostaną funkcjonariuszami celnymi, co zgodnie z zapisami w ustawie musi nastąpić do 30 czerwca 2010r.

Nowa ustawa o służbie celnej przewiduje możliwość otrzymania propozycji pełnienia służby w Służbie Celnej, dla członków korpusu służby cywilnej, w myśl art. 99 ustawy.

I tak, zgodnie z art. 99 ust.1, członek korpusu służby cywilnej zatrudniony w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez tego ministra, może otrzymać propozycję pełnienia służby w Służbie Celnej, a w myśl ust. 4 propozycja ta powinna określać:

- 1) datę przekształcenia stosunku pracy w stosunek służbowy;
- 2) miejsce służby;
- 3) rodzaj służby;
- 4) stanowisko służbowe;
- 5) stopień służbowy;
- 6) uposażenie.

Natomiast zgodnie z art. 99 ust. 7 ustawy, dotychczasowy stosunek pracy członka korpusu służby cywilnej, który przyjął propozycję, o której mowa powyżej, przekształca się w stosunek służbowy na podstawie aktu mianowania. Przyjęcie ww. propozycji jest momentem, w którym członek korpusu służby cywilnej stał się funkcjonariuszem służby celnej. Powyższe oznacza, iż to nie akt mianowania lecz przyjęcie propozycji jest podstawą przekształcenia owego stosunku. Z tego, naszym zdaniem wynika, że jedynie nastąpi zmiana w postaci przekształcenia stosunku pracy (umowy o pracę), nawiązanego przez pracownika korpusu służby cywilnej, zgłaszającego akces do tej służby w stosunek służbowy

wynikający z przyjęcia propozycji pełnienia służby w Służbie Celnej. Jak widać z zapisu wspomnianego już ust. 4 propozycji tej określony jest również stopień służbowy (pkt 5) a jego otrzymanie w takim momencie nie jest obwarowane koniecznością odbycia szkolenia specjalistycznego, potwierdzonego egzaminem ukończenia tego szkolenia, o którym mówi się w art. 115 ust. 7 i 8 ustawy. Przepis ten wskazuje, iż na pierwszy stopień w korpusie aspirantów Służby Celnej może być mianowany **funkcjonariusz**, który odbył szkolenie specjalistyczne i potwierdził egzaminem ukończenie tego szkolenia. Z kolei na pierwszy stopień służbowy w korpusie oficerów młodszych Służby Celnej może być mianowany **funkcjonariusz**, który posiada wykształcenie wyższe oraz odbył szkolenie specjalistyczne i potwierdził egzaminem ukończenie tego szkolenia. Należy zauważyć, iż przepis ten dotyczy wyłącznie funkcjonariuszy celnych, którzy obecnie tymi funkcjonariuszami już są. Mianowanie na zasadach przedstawionych powyżej, na stopień w korpusie aspirantów lub młodszych oficerów nie może dotyczyć cywili bowiem przed przyjęciem propozycji nie posiadają oni żadnego stopnia służbowego! Powyższe oznacza, iż do członków korpusu służby cywilnej, których stosunek pracy ulega przekształceniu w stosunek służbowy, zgodnie z art. 99 ustawy nie ma zastosowania ww. art. 115 ust. 7 i 8. Podsumowując, w naszej ocenie propozycja pełnienia służby w Służbie Celnej złożona uprawnionemu członkowi korpusu służby cywilnej powinna zawierać określenie stopnia służbowego. Wydaje się sprzeczne z intencjami ustawodawcy przesunięcie momentu ustalenia tego stopnia do czasu, kiedy zainteresowany nabędzie już status funkcjonariusza Służby Celnej. A taka jest interpretacja kierownictwa służby celnej.

Ponadto, naszym zdaniem mianowanie na pierwszy stopień w korpusie aspirantów lub w korpusie oficerów młodszych i odbycie szkolenia specjalistycznego potwierdzonego jego ukończenie egzaminem, jak już wyżej wspomniano dotyczy wyłącznie osób będących już funkcjonariuszami celnym, a nie pracujących w tej służbie pracowników korpusu służby cywilnej. Żaden przepis nowej ustawy o służbie celnej nie przewiduje szkolenia dla osób, które zmieniają status na funkcjonariusza jako warunku koniecznego do przejścia do służby w Służbie Celnej na stopień w korpusie nie tylko aspirantów ale również wyższy. Zatem zamiar wprowadzenia obowiązku przeszkolenia dla byłych pracowników korpusu służby cywilnej jest swoistą degradacją wobec zagrożenia otrzymania stopni służbowych w korpusie podoficerów; w szczególności może to być poniżające dla byłych inspektorów kontroli skarbowej oraz tych, którzy co najmniej mają zdany egzamin na takiego inspektora! A tylko na korpus podoficerów, zdaniem Szefa Służby Celnej Ministra Jacka Kapicy, może liczyć cywil, który otrzymał propozycję zmiany statusu. Czyli pracownik z 20-to, 30-to letnim stażem będzie aż „kapralem”!

Również art. 223 umieszczony w przepisach przejściowych ustawy określa (czyli ad hoc przypisuje się) stopnie służbowe funkcjonariuszom celnym (będącym już funkcjonariuszami przed wejściem w życie nowej ustawy). Nic nie mówi o ww. pracownikach korpusu służby cywilnej. Ze względu chociażby na wieloletni staż pracy i doświadczenie zawodowe członków korpusu służby cywilnej również należałoby „przypisać” co najmniej do korpusu aspirantów. Tu należy podkreślić, art. 121 ustawy zezwala na mianowanie na stopień służbowy, równorzędny z posiadanym stopniem służbowym, funkcjonariusza policji albo funkcjonariusza straży granicznej, jeżeli osoba ta posiada kwalifikacje i umiejętności szczególnie przydatne do pełnienia służby w Służbie Celnej. Czyżby ww. kwalifikacje i umiejętności członków korpusu służby cywilnej wystarczały jedynie do przypisania ich do korpusu podoficerów. Wszystkich!? Ku takiej właśnie interpretacji skłania się kierownictwo służby celnej.

Do okresów służby uprawniających do dodatku za wieloletnią służbę, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby (**celnej**) lub zatrudnienia, zgodnie z art. 153 ust. 3. Podobne okresy uprawniają do nagrody jubileuszowej, zgodnie z art. 154 ust. 2.

Z kolei, zgodnie z ww. art. 99 ust. 8 ustawy członkowi korpusu służby cywilnej, który stał się funkcjonariuszem, okres stażu w służbie cywilnej lub jednostkach organizacyjnych (**służby cywilnej**) wlicza się do okresu służby w Służbie Celnej. Ale w tym przypadku

dłuższy urlop, przypisany funkcjonariuszom celnym otrzymamy dopiero po 15 latach liczonych od dnia utworzenia Służby Cywilnej, bo tylko ten okres zamierza się zaliczyć cywilom do stażu w służbie celnej.

W najbliższym czasie zostanie przeprowadzone wartościowanie stanowisk. W pierwszym etapie funkcjonariuszy celnych, a następnie pracowników cywilnych. Wobec uznania przez kierownictwo służby celnej, iż czynności kontrolne są proste? i powtarzalne nie jest wykluczone, iż możemy być pierwszą grupą nie tylko członków korpusu służby cywilnej, ale i szerzej pojętej administracji, której w wyniku wartościowania stanowisk automatycznie zostaną umniejszone płace! Na ww. opcję wskazuje projekt z dnia 14 grudnia 2009r. zarządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad dokonywania opisów i wartościowania stanowisk służbowych funkcjonariuszy celnych. Wyszczególniona tam kategoria stanowisk C (najniższa), określona jako stanowiska kadry specjalistycznej, przypisana bez wątplenia głównie do grup kontrolnych, będzie miała „przełożenie” na odpowiednie uposażenie zasadnicze, zweryfikowane po przeprowadzeniu wartościowania, tj. pozwalające jak należy się spodziewać, na obniżenie dotychczasowych wynagrodzeń.

Zgodnie z sugestiami kierownictwa służby celnej, należy przyjąć, iż i tak nasze uposażenie zasadnicze będzie wobec aktualnego wynagrodzenia zasadniczego zmniejszone bowiem „wykrojone” z niego zostaną takie składniki jak: dodatek za stopień służbowy, dodatek za wieloletnią służbę zwiększony dla osób z 30-to letnim stażem o 5% wobec przysługujących dotąd 20%, zgodnie z art. 153, a także 2,45% składki za chorobowe, którą funkcjonariuszom pokrywa pracodawca, czyli izba celna.

Wybiórcze traktowanie przepisów ustawy doprowadza też do tego, że środki na zagospodarowanie ujęte w art. 85 ponoć nie przysługują cywilom, którzy założą mundur. Zapis tego artykułu jest jednoznaczny i nie stawia jakichkolwiek warunków!

Taki, niestety jest końcowy efekt dość bezkrytycznego procedowania przez ówczesną komisję finansów publicznych ustawy o służbie celnej.

Zarząd naszego Związku uprzejmie prosi o wnikliwe zapoznanie się z powyższymi problemami!

Z wyrazami szacunku

Mirosław Sałata
(przewodniczący)